

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Évesre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 50 —
Helyben nem átveve:	
Évesre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:	
Évesre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 50 —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatér: a vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 k.

NAGYVÁRAD, április 8.

A polgárság legbecsessebb ajándéka.

A mi nagynevű s érdemekben gazdag főpásztorunk Isten kegyelme s rendkívüli tehetségei révén egyszerű sorsból oly magas fokára jutott az emberi méltóságoknak, hogy őt már nagyobb méltóság vagy kitüntetés nem érheti. És mégis az elismerésnek és megtiszteltetésnek az a szép és kedves pálmája, melyet a bibornoknak — aranymiséje alkalmából — ma nyújtott polgárai nevében Nagy-Várad város törvényhatósága, örömmel és büszkeséggel tölti el a legnagyobb kitüntetésekkel és méltóságokkal annyira elhalmozott egyházfejedelmet.

A törvényhatóság száz tagja által benyújtott indítvány szerint a polgárság legbecsessebb ajándéka a diszpolgárság, melynél nagyobb, szebbet, kedvesebbet nem nyújthatnak polgártársuknak.

Ez az ajándék azért méltán okoz örömet és büszkeséget Nagy-Várad bibornok-püspökének. Mindennél hangosabban szóló bizonyossága ez annak, hogy e város polgárai megértik és méltányolják és elismerik az ő hervadhatatlan érdemeit.

Nem célja e soroknak elsorolni az érdemeket, melyeket a bibornok egy évtizeden át itteni áldásos működésével szerzett, nem célja felemlíteni az áldozatokat, miket e város és polgárainak jóléte érdekében hozott. Csak arra utalunk itt, hogy nincsen tér, amelyen lépten-nyomon ne éreznénk az ő nagy szellemének és nemes lelkének áldásait. Nincs e városnak kulturális vagy jótékony in-

téze, mely ne élvezné az ő hathatós támogatását, akárhány pedig neki köszöni létét. A szegények, árvák és betegek az ő bőkezűségét áldják, dicsérik.

Soha sem kímélte a költséget és fáradságot, mikor a város érdeke kívánta ezt. Az apostoli királyi felség látogatásakor a városunkban tartott kongresszusok alkalmával, Szent László két százados emlékünnepe és a millennium megünneplésekor minden áldozatot meghozott, hogy becsületet valljunk.

Az az egyhangú határozat, melylyel ma a város közgyűlése diszpolgárainak gyér sorába emelte a bibornokot, nemcsak az érdemeknek szól, melyeket itt közöttünk szerzett, hanem szól egyúttal a fáradhatatlan főpásztor minden működéseinek, melynek sikere és fénye díszít e városra is.

Polgártársaink hálája és elismerése a legszebb jutalom, melyet működésünkkel kiérdemelhetünk. Ennek a hálának, elismerésnek és megtiszteltetésnek a legszebb kifejezését nyújtotta ma Nagy-Várad város közgyűlése annak, aki érdemekben közülük annyira kimagaslik.

A megtiszteltetés méltó helyre került; de egyúttal vissza száll arra, aki azt nyújtotta: Nagy-Várad város fennkölt gondolkodása, nemesen érző polgárságára.

Éljen városunk új diszpolgára!

A közgyűlésnek a bibornok diszpolgárra választását illető része a következőképpen folyt le:

Rácz Mihály hely. polgármester felolvasta a Sal Ferencz és százegy törvényhatósági tagtársa által aláírt indítványt, a melyben dr.

Schlauch Lőrincz bibornok, várad püspöknek aranymiséje alkalmából Nagyvárad város diszpolgára választását indítványozzák. Az indítványt, melyet a törvényhatóság élénk éljenzéssel fogadott, pár nappal előbb egész terjedelmében közöltük.

Hoványi Géza szólott röviden az éljenzés lecsillapulta után. Az egyhangú vélemény — úgy mond — feleslegessé teszi a felszólalást. Nem is a tényhez akar szólni, de kéri, hogy a mikor az indítványt a törvényhatóság elfogadja, határozza el, miszerint a diszpolgárságról szóló diszoklevelet a főispán vezetése alatt egy nagyobb küldöttség nyújtsa át a bibornoknak a jubileum alkalmából s egyúttal a törvényhatóság nevében üdvözlője az egyházfejedelmet. (Zajos éljenzés.)

Elnöklő főispán kimondotta a közgyűlés határozatát, mely szerint dr. Schlauch Lőrincz bibornokot Nagyvárad város törvényhatósága diszpolgárrá választja; az erről szóló oklevelet a főispán vezetése alatt küldöttség nyújtja át s üdvözlő az aranymisés főpapot.

Ezután Rácz Mihály hely. polgármester felolvasta a küldöttség névsorát a következőkben:

Sal Ferencz, dr. Baróthy Ákos, dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Frankó Endre, Gyöngyössi Lajos, Guttmann József, Hlatky Endre, dr. Hoványi Gyula, Kékus Vidor, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Palotay László, dr. Sipos Árpád, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Andriská Károly, Schöppin Ágoston, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Csobánczy Lajos, Hoványi Géza, Kunyhóssy János, Milibák József, Reismann Mór, dr. Friedländer Sámuel, Serényi Gusztáv, Ullmann Izidor, Czegléd Sándor, Farkas Izidor, dr. Grosz Albert, Gyalóky Lajos, Harmathy Károly, Heringh Sándor, Huzella Gyula, Janky József, Kugler Albert, Mihelfi Adolf, Rádl Ödön, Rimánóczy Kálmán, dr. Vári Szabó Béla, Rácz Mihály, ifj. Rimler Károly, Komlóssy József, Dús László, Tóth Márton, Ragány János.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

A nagyvárad székesegyház új főoltára.

Ira: Dr. NÉMETHY GYULA.

Az áldott emlékeztető Salamon József várad kanonoknak Isten dicsőségéért buzgó lelke bizonyára nagy örömmel tekint ma a székesegyházra, amelynek fölépítésében egykor annyit fáradozott, annyit áldozott: hiszen csak a mai napon nyert a székesegyház magához méltó főoltárt, de amelynek szépsége, műértéke bizonyára gazdag kárpótlást nyújt a száz esztendőnél tovább nélkülözött díszért. A jó öreg Salamonnak a főoltár díszítésében is meg van a maga része, mert hiszen Fischer bécsi festővel saját költségén ő maga festette a főoltár nagy képét, amely, bár egy kissé megviselte az idő s bár az 1880-iki restauráció óta némi homályba borult a szentély sötétsége következtében: szép világos délelőtti órákban ma is jól hat. No de az a hatalmas, oly méltatlanul meg-hurczolt b. e. T á g e n János nagyprépost és az apostoli lelkületű tudós H o v á n y i Ferencz kanonok is örülhetnek, kiknek fejedelmi adományából emelkedik a pompás oltár, a nagytemplom legértékesebb műkinése.

Valóban különös jelenség, hogy míg a mellékoltárok a kápolnáknak pompás színes márványból, még az építés idején elkészültek: a

főoltár, s a kereszthajó két mellékoltára 100 esztendeig, a bibornok-püspök kormányzatáig várt méltó díszre. A bibornok és a káptalan bőkezűsége a két mellékoltárt még 1892-ben, a Szt.-László jubileum idején fénybe borította (mindkettőnek ércz-tabernákuluma van; egyiken a Szt.-László-hermet, a másikban a szentséget őrzik): s íme a mai napon a még ezeknél is sokkal díszesebb főoltár lesz felszentelve Isten szolgálatára.

A z u j f ő o l t á r (az oltárlépcső, az oltárasztal, a predella és szentségház új; a retabla a nagy hátsó építmény a régi marad) pompás karrarai fehérmárványból készült. (A domborművek, szobrok egész fehér, az építészeti részek némileg homályosabb márványból; e kettőnek váltakozása nagyban emeli e hatást.) T ó t h I s t v á n budapesti szobrász tervezte és mintázta, ki ezzel a Szt. László és Szaniszló szobrok babérjaihoz újakat szerzett, s Triscornia Pál karrarai vállalkozó nagyszabású műhelyében faragták ki olasz művészek kezei, e tervhez és mintához méltó bravúrral. Az oltár összes (bruttó) költsége 18,000 forintba rúgnak. Építészeti stíljé a magas renaissance, amelynek alkotásai nagyságot, előkelőséget lehelnek, s az összes stílek közt legalkalmasabb helyet engednek a két testvérművészet: a festészet és szobrászat alkotásai számára. A renaissancenak sokszor vetették szemére, hogy világias stílsőt, hogy teljesen alkalmatlan templomokra: azonban csak a legelvakultabb, legbotorabb germán elfogultság képes olyan álli-

tásra, hogy a kath. egyháznak immár négyszáz esztendő óta, hozzá még Rómában, s környékén keletkezett építészeti stíljé, amelyet Grauss János, alább idézendő művének 31. lapján a »pápák stíljé-nek nevez! melyben Michel Angelo remeke: az egyház egyetemességét minden más építménynél jobban kifejező Sz. Péter temploma épült, hogy ez a stíljé egyháziatlan. Egyébrészt ez az elfogultság ma már mintha tűnőfélben volna; Grauss János Die kath. Kirche und die Renaissance, Würzburg u. Wien 1888. pompás művecskéje részletekbe menve mutatja ki, hogy renaissance stíljén ép oly, az egyházi szabványoknak tökéletesen megfelelő templomokat lehet emelni, mint akármelyik másik stíljén. A mi székesegyházunk különben azon, a renaissance-hoz közeledő stíljén épült, amely a múlt század vége felé egész Európában a barock és rococo reakciójából táradt.

Mivel tehát székesegyházunk, ha nem is teljesen ment a barocktól, de annak tulzáiban nem részes, a tiszta renaissance-stíljé választása, a főoltár számára tökéletesen tökéletesen jogosult. Amely izléstelen dolog volt a barockaorszak mestereitől a csucsivesdombokba csavart idomu oltáraikat beállítani, ép oly nevetséges barock templomokba román vagy csucsives oltárokat helyezni. Kupelviesernek román stíljével rokon főoltára a kalocsai nagytemplomban a már nem is barock, hanem csaknem rococo-környezetben valósággal visszataszító.

ORSZÁGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, ápr. 8.

Elnök: Tóth Vilmos.

Jegyzők: Gaál József, gr. Korniss Károly, Nyáry Jenő báró.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Lukács, Perczel, Fejérváry, Wlassics, Josipovich, Dániel, Darányi, Jósika.

A püspöki kar részéről jelen vannak: Samassa egri érsek, Császka kalocsai érsek, Posilovics zágrábi érsek, Mihályi gyulafehérvári g. kath. érsek, továbbá Szabó, Firczak, Szmrecsányi, Ivánkovich, Majláth gr., Troll püspökök, Fehér Ipoly főpát.

A főrendek közt jelen van Wekerle Sándor is.

Elnök: d. e. negyed 12 órakor megnyitván az ülést, az elnöki előterjesztések után a régebben megválasztott bizottsági tagok letették az esküt.

Ezután vita nélkül elfogadták a képviselőház által átküldött több kisebb törvényjavaslatot.

Végül a pénzügyi bizottság jelentését vették elő az *állami költségvetés* és azzal kapcsolatos javaslatok ügyében.

Gaál József felolvassa a bizottság jelentését.

Vécsey József báró interpellációt intéz a miniszterelnökhöz a krétai események ügyében. Feltűnőnek tartja, hogy monarchiánk hadereje is résztvevett a görög terület megszállásában s azt hiszi, hogy itt a nemzetközi jog megsértetett. Ohajtáná, hogy a miniszterelnök megnyugtató felvilágosítást adjon.

Elnök: Az interpelláció kiadatik a miniszterelnöknek. Most pedig folytatjuk a költségvetés általános tárgyalását.

Samassa József egri érsek: Azt fejtegeti, hogy az a nemzet, mely tulságosan az anyagi érdekek előidézésére törekszik, nem fog ideális célokért lelkesedni. Ott, ahol, a kísértések gyakoriak, a polgári erények nem fejlődhetnek ki kellőképpen. A végrehajtó hatalom megszorítandó volna, hogy tulkiadásaiiban takarékosabb legyen. — Nem tagadható közéletünkben a jólét hiánya. Az a nagyobb jólét, melyet egyesek élveznek, nem takarthatja el a veszteséget, melyet a köz szenved; különösen a földmivelő nép. — Nem elég törvényeket hozni, biztosítékok is kellene azok megtartására. Megeshetik, hogy egy hatalom nem tartja meg a törvényt a biztosítékok hiányában s a polgárok jogai csorbát szenvednek. Tagadhatatlan, hogy nálunk is vannak kielégítetlen vágyak,

teljesítetlen kötelességek és megszüntetendő visszaélések.

Szól különösen a választási törvényről, melynek revíziója elkerülhetetlenül szükséges. Azután a munkás bajairól szól. Nem elég tudományos munkákat írni és szónoklatot tartani. A munkások ma már kezdenek nem kételkedni abban, hogy a világon ott a többség. Szövetséget alakítottak, mely internacionális, túlhaladja a nemzeti korlátokat, — a faj ellentéteket kiegyenlíti. Hol van a gyógyszer? Rendelkezik-e az állam a hatalommal, mely az internacionálé eszméi és elvei ellen küzdeni tud? A bajokon nem segít sem az, hogy kivették őket az ipari és kereskedelmi alakulások hullámzásából. Nem segít az erőszak se, mutatja Oroszország, nem az engedmények, mutatja Franciaország s nem a pénz, mutatja Angolország. Csak a vallás az, mely a kérdést megoldja. A munkás helyzete mindig nyomorúságos volt és lesz is, de hogy kétségbe ne essék, attól megóvjá őt a hit. A vallás minden fájdalomunkban, veszteségünkben megvigasztal. Lehet, hogy kik nem látnak semmi más rugót, mint az aranyat, azok nem fognak ebben hinni. Hisz azokra nézve nem létezik a história tanítása és tanúsága. A társadalmi kérdések megoldásánál nem elég az ész; szív is kell hozzá, hogy megérezzük a nép baját. S ha van kérdés, melynél az államnak és egyháznak együtt kell működnie: ez a kérdés az.

A mikor két legfőbb, érdekének jelzi: a haladást és állandóságot. De az ideitlen nyitások és tulságos stabilitások veszedelmesei. Fejtegeti, hogy az igazi szabadelvű politikának alapja az igazságosság. Nincs jog jog ellen. Csak az a politika szabadelvű, mely a társadalmi jogot megveti, a lelkiismeretbeli kötelességet nem sérti.

Végül, kijelenti, hogy a költségvetést általánosságban elfogadja.

Prónay Dezső báró: Ő is abból indul ki mint Samassa, hogy 30 év egy nemzet élettörténetében nem hosszú idő, de elég arra, hogy intézményeinek bírálatul alapul vegye. Először a költségvetést bírálja. Választási visszaélésekről szól aztán tovább s végül kijelenti, hogy a költségvetést el nem fogadja.

Zichy Nándor a Tamassa nézetét aláírja, de bizalmatlanságát megindokolja s a budget ét általánosságban elfogadja.

Ezután általánosságban mindnyájan elfogadják a költségvetést.

A miniszterelnöki tételt Zichy N. mivel Bánffy a katolikusokat üldözi — nem fogadja el. A többség megszavazza.

A kultusz tárczával Zichy Antal gróf az állam és egyház különválasztását kívánta,

melyért aztán Zichy N. gróf heves támadást intézett ellene. Zichy Antal gróf eme kijelentését különben maga Wlassics is helytelenítette. Az ülés vége fél 4-kor. Holnap folytatják.

Nagyvárad város közügyei.

— Három óráig tartó zajongás. —

Ezzel a második czímmel lehet legjobban jellemezni Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tegnapi közgyűlését. Volt dolga az elnöki csemettyűnek.

A városi közgyűlés nem szokott olyan egyhanguan, csupa fejbőlintással lefolyni, mint például — a megyegyűlés; de azért szokatlan volt az a folytonos lármá, zaj, a mi tegnap betöltötte a termet.

Nem akarták meghallgatni egymást.

S ha keressük annak okát, sehol nem találjuk. A tárgysorozat még csak egy iczi-piczi tengeri kigyót sem hozott felszínre a sok közül.

A gyűlés elején mindjárt egész özönnel jöttek az interpellációk, ám ezek is kisebb kaliberű és általános közérdekű dolgok voltak.

Na de csak véget ért a zaj is, a tárgysorozat is, minden baj nélkül.

Érdekes, keresetlen megnyilatkozása is volt a városatyák gondolkodásának.

Egy ízben az elnök főispán pár percze távozott s felszólította R á c z Mihály főjegyzőt, hogy foglalja el az elnökséget.

Midőn R á c z Mihály az elnöki szék mellett levő helyet elfoglalta, zajosan megjelnezték.

Sokan ezt jó omennek vették a polgármester választásra.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Csák Máté, Frankó Endre, Gyöngyösi Lajos, Gnttmann József, Hlatky Endre, Dr. Hoványi Gyula, Kaczián Károly, Kékus Vidor, Dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Dr. Molnár Imre, Ritoók Zsigmond, Dr. Sipos Árpád, Stark Gyula, Szokoly Tamás, Dr. Várady Zsigmond, Schöpplin Ágoston, Andriská Károly, Beczkay Lajos, Bertsey György, Déry János, Hoványi Géza, Kunyhossy János, Lándler Ferencz, Mészáros József, Mihálovics János, Milibák

Az új főoltár hatalmas széles, kényelmes márványlépcsőkön nyugszik. Az oltárasztal négy méter hosszú hatalmas építmény, mely szép kis toscanai sima oszlopokon nyugszik. Ez oszlopocskák az oltár előlapját három nagy mezőre osztják: a baloldalon egy nagyobb dombormű a husvéti bárány elköltését, tehát az Egyiptomból való szabadulás éjjelét ábrázolja, amely előképe volt az emberiség szabadulásának a bűn rabságából az új husvéti bárány, Jézus Krisztus által. A család felővezve, utrakészen költi el a husvéti bárányt. A háttérben az angyal, aki megölte az egyiptomiak első szülöttét, mire Pharao annyira megrendült, hogy maga kérte Mózes, s népét a távozásra. A jobb oldali nagy mezőben az utolsó vacsora, az ószövetségi vacsora beteljesedése. Érdekesen oldotta meg művésznök a tanítványok asztal körüli csoportosításának nehéz problémáját. Az apostolok egyszerű, igazlelkű, mélyen megindult emberek benyomását gyakorolják a szemlélőre. A középső mezőben Isten báránya gyönyörű képe diszeleg, amely páratlan finomsággal, csaknem gyöngédséggel van kifaragva.

Az oltár előlapját ezenkívül különféle keresztény symbolumok ékesítik. Az oltár predellája, vagyis azon része, melyen a gyertyatartók vannak elhelyezve, eredeti felfogással van megkomponálva. A szentségháztól jobbra és balra ugyanis árkádok nyílnak, melyeket apró bronz-angyalok tartanak oszlopok helyett. Ez árkádok alá kerültek az ereklyeszekrények, jobbra-balra két angyal, egészen az oltár két szélére, az

árkádok fölé pedig a bronzgyertyatartók. A két angyal az oltár két szélén gyönyörű imádkozó alak: esdő pillantásokkal tekintenek a szentségház felé a konvencionális imádó szemlesütés helyett. Az angyal szobrok talapzatán, tehát az árkádok két szélén szép két kis dombormű diszeleg: az egyik az angyal üdvözlete Máriához, a másik Jézus születése.

A nagy terjedelmes szentségház ajtajánál jobbra-balra gyönyörű vájt jóniai oszlopok diszelegnek, melyekre bronz-guirlande-ok csavarodnak. A szentségház bronzajtáján dombormű: Izsák föláldozása. A szentségház fölött van a trónus, ahová a szentséget, imádás alkalmával fölteszik, egy nyílt, félkör alakú korinthusi oszlopocskák, gyönyörű vájt oszlopokkal, félgömb alakú kupoláján egy kis kereszttel, melyen a feszület ismét bronz, s mely az egész építményt befejezi. E feszület mögött és fölé emelkedik az ugynevezett püspök-gyertya. A kidolgozás szolid-ságára nézve pedig jellemző, hogy a kisebb jelentőségű felületek is megfelelő, bár nem tulterhelt diszben pompáznak. Így pl. az árkád-sor talapzata, a két imádkozó angyalszobor alapja, végre a szentségház két szabad oszlopának talapzatai, melyeken magas domborműben két angyalfő diszeleg. Kiválóan sikerült az oltár két vége alul, melyeket azonban az egyházi szabványok értelmében az oltárterítő, amely két oldalt csaknem a földig ér, egészen el fog takarni. Pompás stylizált arabeszkek között egy-egy angyalfő mosolyog felénk. Végre meg kell jegyeznünk, hogy a faragásnak a legkisebb

részletekbe menő pontossága, finomsága teljesen méltó a híres Tricornia czég tekintélyéhez. Az oltár hátsó részének három nagy mezőjén a következő felirat áll:

Az első mezőben:

ALTARE HOC MAJUS

ECCLESIAE CATHEDRALIS M. VARADIENSIS LAT.

COMPOSITUM

AB ARTIFICE STEPHANO TÓTH

SCULPTUM

PER PAULUM TRISCORNIA E CARRARA

ERECTUM

E FRUCTIBUS FUNDATIONUM JOANNIS TÁDEM

QUONDAM

PRAEPOSITI MAJORIR ET FRANCISCI HOVÁNYI

OLIM CANONICI

EIUSDEM ECCLESIAE

A középső mezőben:

IN HONOREM

BEATAE MARIAE VIRGINIS

IN COELOS ASSUMPTAE

A harmadik mezőben:

CONSECRATUM EST

AB EMINENTISSIMO AC REVERENDISSIMO DOMINO

LAURENTIO CARDINALI SCHLAUCH

EIUSDEM ECCLESIAE EPISCOPO

FESTO VII. DOLORUM B. MARIAE

VIRGINIS ANNO SALUTIS

MDCCCXCVII.

Magyarul: Nagyvárad i. sz. székesegyház e főoltárát tervezte Tóth István szobrász

József, Dr. Radó Ignác, Reismann Mór, Dr. Sarkadi Lajos, Stern Herman, Weisz Károly, Berger Dániel, Frankl Lázár, Dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Dr. Moskovits József, Szmélka György, Serényi Gusztáv, Balogh Döme, Czegléd Sándor, Dr. Dóri Ferenc, Farkas Izidor, Dr. Grósz Albert, Dr. Kazay Kálmán, Kugler Albert, Lederer Dávid, Lévy Zsigmond, Löblé Henrik, Mayr Sándor, Miheli Adolf, Miheli Pál, Ifj. Moskovits Mór, Dr. Munk Béla, Munk Jakab, Müller Salamon, Némethy Károly, Nyíry György, Papp György, Dr. Vári Szabó Béla, Weinberger Jakab, Weiszlovits Adolf, Rácz Nihály, Komlóssy József, Ifj. Rimler Károly, Papp János, Bordé Ferenc, Darvassy Lajos, Dus László, Tóth Márton, Dr. Gram Károly, Sztarill János, Dr. Hoványi Ferenc, Busch Dávid, Hegedűs Géza, Jablonszky Emil, Ragány János, Szántó Lajos, Szűts István.

A felolvasott polgármesteri jelentésnek a közigazgatás menetére vonatkozó adatait már közöltük.

Felemlíti még a jelentés, hogy az állatvásár-terek rendezésének a kérdését a pénzügyi szakbizottság tárgyalás alá vette, de a Kommandáns-rét megszerzésére nézve semmi adat nem volt s így véleményét nem nyilváníthatott. Utasítani kéri a tanácsot, hogy a rét tulajdonosaival az eladásra nézve tárgyalásokat kezdjen s ha rendes úton az meg nem szerezhető, a kisajátításra nézve szerezze be az adatokat. A tanács különben már megkeresést intézett a megvételre nézve a tulajdonosok sz. káptalanhoz.

Megemlékezik még a jelentés arról, hogy Strasser Alfrédné urnő 200 koronát, Andrányi Lajos 200 kor. és dr. Hoványi Ferenc főorvos már korábban 100 koronát adományoztak a gyermek-kórház alapja javára, amely összegeket a város kezelésébe vette; — továbbá Németh Józsefné sz. b. Radvánszky Stefánia 100 koronát adományozott a városi szegényeknek.

Végül részvétellel említi fel a polgármesteri jelentés, hogy a törvényhatóság régi buzgó tagja: N. Justh Sándor elhalálozott.

Interpelláció-áradat.

A polgármesteri jelentés kapcsán megnyitott az interpellációk zsilipje; egymásután emelkedtek fel a városatyák, hogy kérdéseket intézzenek a tanács tagjaihoz.

Lakatos-utca állapota.

Kunyhóssy János intézte az első interpellációt a kövezés tekintetében a főmérnökhöz. Még az 1894. évben felvették a kövezési programba Lakatos-utca kövezését;

faragtatta Triscornia Pál Carrarában. Főlépült T á g e n J á n o s ugyanazon egyház egykori nagy prépostja és néhai H o v á n y i F e r e n c z kanonok alapítványainak kamataiból. A mennyekbe vitetett B o l d o g s á g o s S z ű z M á r i a tisztelére fölszentelte főmagassága és főtisztelendő S c h l a u c h L ö r i n c z bíbornok ugyanazon egyház püspöke, Hétfájdalmas Boldogasszony ünnepén, az üdvösség 1897. esztendejében.

Ha Michel Angelo »Utolsó ítélete« sem kerülhetne el a bírálatot, természetes dolog, hogy Tóth István műve ellen is emelhetők kifogások, hiszen a kritika egyik alapföltétele minden művészetnek, azt azonban hisszük mindenki be fogja ismerni, hogy az új főoltárban székesegyházunk oly előkelő művészi alkotást nyert, amelyhez csak a legeslegelső magyarországi székesegyházak főoltárait lehet hasonlítani. A pécsi dóm sátoroltára talán impozánsabb, az esztergomi bazilika fehér márvány oltára bizonyára gazdagabb figurális díszben, a lőcsei, kassai oltárok műtörténelmi szempontból is legelső rangú alkotások: mindazáltal a mi főoltárunk se fogja soha eltéveszteni hatását, kivált közelebbről szemlélve, honnan a részletek finomsága is szembe ötlök. Székesegyházunk, városunk mindenesetre elsőrangú látnivalóval gazdagodott, s ami ennél fontosabb, a kath. istentisztelet főcselekménye, a szentmiseáldozat méltó színhelyet nyert. Szívvel gratulálunk a művésznak gyönyörű alkotásához.

azóta azonban még mindig várják ennek keresztülvitelét. 1895-ben a lakosság kérelmezte, minden eredmény nélkül az utca rendezését. Az utca járhatatlan, pedig ez a levezető út a Városligetbe, az egyetlen egészséges gyermekjátszó helyre s már és főként ezért is megérdemelné a törvényhatóság gondoskodását. Felkéri a tanácsot, hogy utasítsa a főmérnököt Lakatos-utca rendezésére s nagyobb gondot fordítson a Városligetre.

P á p p J á n o s válaszolt. A főmérnök és főszámvevő megállapították az 1897. évben teljesítendő kövezési munkákat. Ez ki van adva a közlekedési szakbizottságnak. Nem tudja, fel van-e véve ebbe Lakatos-utca; ha nincsen, a tárgyalások során indítványozni fogja a felvételt.

A széna- és állat-mázsza felállítása.

Dr. M o s k o v i t s József korábban tett indítványt a vásár-téren széna- és élő-állat mázsáló felállítása iránt. Kérdést intéz, hogy minő stadiumban van az ügy?

P á p p J á n o s kijelenti, hogy a felállítás kérdése munkálat alatt van s a jövő hónapban jelentést fog erre nézve tenni.

Rendet az építkezéseknél.

Dr. K a z a y Kálmán azt kérde a tanácsból, hogy miért nem tartják be az építkezési szabályrendeletet az építkezésnél. A törvényeségi palota építésénél összerongálják a Széchenyi-teret; életveszélyes úgy a József-sikátorban, mint a környékén a közlekedés.

R i m l e r Károly főkapitány válaszában kijelentette, hogy a folytonos intézkedést a rendőrség megteszi s éppen most adott ki egy újabb rendeletet erre nézve. A rideg s-t azonban ily nagy építkezésnél nem lehet alkalmazni, hanem bizonyos tekintetben méltányosnak kell lenni.

Ismét a vásár-terek kérdése.

Dr. S a r k a d i Lajos örömmel vette tudomásul a polgármesteri jelentésből, hogy a vásár-terek összpontosításában egy lépéssel előre haladtak. Azonban még egy pótlást akar. A város által ez ügyben kiküldött bizottságba a törvényhatóság is küldjön ki legalább két tagot.

Elnöklő f ő i s p á n megjegyezte, hogy ez szokatlan eljárás volna; de különben sem képezheti most határozathozatal tárgyát.

A Városliget érdekében.

Az ötödik és utolsó interpellációt G á b e l Jakab intézte a tanácshoz. Beszéde tulajdonképpen nem is volt interpelláció, mint inkább egy régen érzett visszásság állapot felemlítése. A Városliget érdekében szólott. Ezt a város gyermekjátszó területül ajánlotta fel, s különösen a délutáni órákban sok kellemetlenséget okoznak a doboló és kürtölő katonák. Ennek a kellemetlen helyzetnek megváltoztatására kér intézkedést.

A polgármester jelentését és az interpellációkat tudomásul vették; a jótékony adományozóknak köszönetet szavaztak s N. J u s t h Sándor elhunytát sejnálattal vették tudomásul.

Ezután S a l F e r e n c z és 100 bizottsági tagtársa által a dr. S c h l a u c h Lőrincz bíbornok díszpolgárrá választására vonatkozó indítvány került tárgyalásra. A közgyűlés ezen részéről lapunk első helyén referálunk.

Eljenzéssel vette tudomásul a közgyűlés a belügyminiszter leiratát, melyben köszönetét fejezi ki S a l F e r e n c znek polgármesteri hosszú működéséért s lemondását tudomásul veszi.

A miniszter értesíti a város közönségét, hogy a színház építésének fedezésére a regalekötvények kijelölését jóváhagyta. — A tanács a leirat tudomásul vételét javasolja, mivel időközben a törvényhatóság a Bémer-téri tervezet tárgyalás alá vételét határozta el. — Elfogadták a tanács javaslatát.

A tanács előterjeszti miszerint a miniszter a tisztviselők fizetésemelést jóváhagyta, a drágasági pótlékot ellenben visszautasította.

A napdíjasok és tanítók sérelme.

A leirat kapcsán K u n y h ó s s y János a napdíjasok érdekében szolal fel, akik sem fizetésemelésben, sem pótlékban nem részesülnek a miniszter intézkedése folytán.

G á b e l Jakab azon 11 tanítónak kéri a drágasági pótlékot megadni, akik nem részesültek fizetés emelésben.

H l a t k y Endre nem tartja helyesnek, hogy mindjárt az első alkalommal részt üsse-nek a fizetésrendezésen újabb összegek meg szavazásával. Sem a tanítóknak sem a napidíjasoknak nem szavaz meg semmit.

Dr. S a r k a d i Lajos helytelennek tartja, hogy mikor a miniszter leiratához képest redukálták a fizetésemelések összegét, a napidíjasokét egészben h a l l g a t a g o n elejtették. Indítványozza, hogy a napidíjasok fizetését napi 20 krral emeljék, ezt annál inkább tehetik, mert nem kell hozzá a miniszter jóváhagyása.

B a l o g h Döme be várná a zárszámadást, hogy lássák, milyen maradvány van, addig pedig adják ki az indítványokat a tanácsnak.

Dr. V á r a d y Zsigmond, ne bolygassák ismét a fizetésemelést, erre nézve már elmentek a határig. Ha nagy többlet lesz, szállítsák le inkább az adót. Különben sem lehet most tárgyalni az indítványt.

Dr. M o l n á r Imre kimutatja, hogy a tanítókkal szemben csak igazságosan jártak el.

H o v á n y i Géza a miniszter leiratából látja, hogy a miniszter nem tudta azt, hogy olyan tisztviselők is vannak, akiknek nem emelték a fizetését. Méltányosnak tartja, hogy ezeknek a tanítóknak most az egyszer adják meg a drágasági pótlékot.

R a g á n y János kijelenti, hogy nem 11 tanító, de 80 személy van, akiknek nem javították a fizetését. Ha ezeknek akarnak pótlékot adni, utasítsák a tanácsot a szükséges összeg kimutatására.

A többség a tanács javaslatát elfogadta, mely szerint a miniszter leiratát tudomásul veszik.

Köszönetet szavaztak a földmivelésügyi miniszternek a szőlőtelepre ezuttal adott és még további 4 évre kilátásba helyezett 2000 frtért.

Az újjvárosi iskola telke.

A tanács előterjesztést tesz, hogy a községi iskolák fejlesztése tárgyában kiküldött bizottság és az iskolaszék javaslatához képest, a v.-újjvárosi fi- és leányiskola helyét vásárolja meg a törvényhatóság özv. Grünfeld Hermanné nagy Teleki-utcai háztelkét 17.500 frtért.

K u n y h ó s s y János nem látja elérve a vétel által a célt, hogy közel legyen újjváros-hoz is az iskola. Ott, mint csillagváros, iskolát kell emelni szintén.

A mostani központi iskola még soká kell városunknak, különben más épületet, templomot is terveznek a régi real és közs. iskola helyére.

— Ohó! (Nevetés több felől.)

K u n y h ó s s y: 9000 katolikus polgár járulhat ide ilyen kérvénnyel, ez nem nevetség. — Különben tudja, hogy van egy alkalmas épület és telek, az ör-utcai iskola, a melyet olcsón meg lehetne venni. Ide kiépíthetnénk az iskolát. Adják vissza a kérdést a tanácsnak, hogy ennek figyelembe vételével a jövő hónapban tegyen jelentést.

Dr. S i p o s Árpád, Csák Máté, dr. V á r a d y Zs., N é m e t h y K á r o l y és F r i e d l á n d e r Samu hozzászólása után elfogadták K u n y h ó s s y indítványát, hogy a tanács lépjen érintkezésbe az ev. ref. eklézsiával az iskola megvétele iránt.

A várad-velencei kisdudóvoda felépítését elhatározták.

A Pecze szabályozása.

A tanács előterjesztette, hogy a Pecze teljes szabályozására és beoltozására nincs elég pénz, hanem a meglevő 45 ezer forintból részben szabályozzák.

Hoványi Géza rámutat a Csillag-város állapotára; ezt most nem is érintik, pedig ott kell kezdeni a szabályozást. Küldjenek ki e tárgyban egy ad hoc bizottságot.

Az indítványt a főispán is pártolta s azt a közgyűlés elfogadta. A bizottság tagjai: Dus László, Busch Dávid, ifj. Rimler Károly, dr. Hoványi Ferencz, Bozóky Béla, Száhländer Károly, Moskovits Miksa, Hlatky Endre, Hoványi Géza, Gábel Jakab és Kugler Albert.

*

A csatornázás tervének elkészítésére a Walser cégnek 3 hónapi haladékot adtak.

Skraba Antal nyug. rendőrmesternek a millenniumi évet háromszorosan számítják be.

A pozsonyi koronázási emlék szobor leleplezésére a város képviselőtében Mezey Mihályt és ifj. Rimler Károlyt küldték ki.

A bérleti szerződések átruházását, szállítási szerződéseket jóváhagyták s ezzel a közgyűlés véget ért.

Korfui levél.

Korfu, április 2-án.

A „Lloyd társulat hatalmas gőzöse a Metkovich, melyen az utazást Triesztől idáig megtettük, büszkén hasította a ioniai tenger hullámain s márczius utolsó napján reggel feltűnt szemeink előtt Korfu kikötője. Pont 10 óra volt, midőn hajónk horgonyt vetett a remek fekvésű kikötőbe s Propper vezetése alatt kiszálltunk a száraz földre. A tengeri betegség nem igen viselte meg a 68 főből álló uti társaságot, mely egészen felvidulva hagyta el a hajót.

Mikor még ki sem kötöttünk a „Lloyd-társaság egy magyar trikolórral díszített csónaka közeledett hajónk felé, melyben — mint később megtudtuk — egy Rohonczi Frigyes nevű magyar tanár ült, ki egy negyedszázad óta működik Korfuban s ki elénk sietett, hogy honfitársait üdvözölhesse s néhány óráig beszélhessen anyanyelvén, melyet oly ritkán van alkalma itt használni.

Egy másik csónakon a korfui városi zenekar jött, mely folyton magyar nótákat játszott s melyet hatalmas éljenzéssel üdvözöltünk.

A szíves fogadás nagyon jól esett az egész társaságnak s Propper hálásan mondott köszönetet Schulze Ludovikának, a Lloyd társulat egyik hivatalnokának, ki az egész fogadtatást rendezte.

A kikötőben a már reánk várakozó kocsi-ban helyet foglalva, a városba hajtottunk, melyet azonnal bekocsikáztunk s a főbb épületeket megnéztük. Mindenütt igen szívesen fogadtak de a sok járkálás és kocsiázásba annyira megéhezünk, hogy az egy órakor, a „Szent-György“ szállodában kiszolgált pompás villásreggeliből nem győztünk eleget enni.

Villásreggeli után délután 3 óra tájban négyesével újra kocsi-kra ültünk s Gasturiba rándultunk ki, hol Erzsébet királyné „Achilleion“ nevű páratlan szépségű kastélya van.

A kastély egy tengerfokon fekszik s gyönyörű kilátása van a sik tenger felé. Hatalmas park övezi körül az egészet, melyben a déli növények, pálmák a legszebb virításban vannak. A narancsligetek s olajfák között fehér márvány szobrokkal van tele az egész kert, melyből különösen kettő válik ki. Egyik a nagy német poéta Heine Henrtk szobra, mely ülő alakban ábrázolja a nagy német költőt, a mint fejét kezeire támasztva gondolkodik.

A másik a néh. Rudolf trónörökös emlékére emelt obeliszkyszerű oszlop, melyen a trónörökös relief képe van kifaragva.

A Heine szobortól gyönyörű széles ut vezet fel a kastély portikusáig, mely egy oszlop soroktól övezett terrasse.

A kastélyban a felügyelő, egy Bontemps nevű francia, kalauzolt bennünket mindenüvé, ki rendkívül előzékenységgel mutogatta meg a társaságnak a kastély kápolnáját, az ebédelt s néhány termet, mely tele van halmozva szebb-

nél szebb műkincsekkel u. m. szobrokkal, drága szőnyegekkel, tálczákkal.

A kertbe érve a hölgyeket egy-egy friss virág bokréttával lepte meg az udvarias kertész.

A kastély megtekintése oly huzamos időt vett igénybe, úgy hogy már sötétedni kezdett, midőn visszatértünk a városba s a „Hotel de Ville“-ban vacsorához ültünk, hová Propper meghívta Bontemps felügyelőt családostól együtt valamint Schulze Ludovicot és Rohonczi Frigyeset.

Vacsora után visszatértünk a hajóra, hol Hamza Gyuszi rázendített a Rákóczi-indulóra, melyet hatalmas éljenzéssel fogadtunk.

Gyönyörű csillagos est lévén kiültünk mindnyájan a fedélzetre s elandalogva hallgattuk a kesergő s vidám magyar nótákat, melyek olyan szívrehatóan jöttek ki a Hamza hegedűjéből.

Tizenegy óra felé bucsut vettünk új ismerőseinktől s hajónk felszedve a horgonyt neki vágott újra a tengernek, hogy holnap Alexandriába kössön ki.

A hajó kerekei erős csobogással kavarják a tenger hullámain, melynek fehér fodrai olyan különösen veszik ki magukat az éjszakában s megindulnak a legsötétebb Afrika felé. Nehány utas a hajó párkányára támaszkodva nézi a mindjobban elmosódó Korfut, melynek sziklái csakhamar eltűnnek szemeink előtt.

A sik tengeren vagyunk . . .

UJDOSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 9. A székesegyház új oltárának felszentelése, d. e. 9 órakor.

* **A mai ünnepély.** A mai ünnepély remek és mély értelmű szertartását meghatottság nélkül senki nem nézheti. Alig kell ahoz külön magyarázat. Ellen állhatatlanul ragadja meg az érezni tudó szívet s viszi fel, a szálló tömjén füstjével az Ur elé, hogy áldásával eltelve, az Ur békéjét nyerje megbecsülhetetlen emlékül.

De ne csak az új oltár pompáját tekintsek az egybe gyűlők, ne csak a szertartás szépségében gyönyörködjenek, hanem vegyék igénybe az egyház által nyújtott teljes bucsut is. Hisz husvéti időszak van, melyben töredelmesen meg gyónni kötelesség s ha e mellett egy rövid imát fel ajánlanak az új oltár előtt a ker. fejedelmek egyetértéseért, az anyaszentegyház fölmagasztaltatása s bűnösök megtérése és az eretnekségek megszűnéseért reájuk száll a teljes bucsu kegyelme is.

* **Személyi hír.** Fraknói Vilmos cz. püspök nagyvárad kanonok Rómából a tegnapi esti gyorsvonattal Nagyváradra érkezett, hogy a nagyhetet és a husvéti ünnepeket itt töltsé.

* **A várad múzeum legújabb kincse.** Tegnapi számunkban sajtóhiba következtében *Koroknyai* Ottó képének ára gyanánt 600 frtot olvashattak olvasóink. *Nem 600 frt biz az, hanem 6000 mond hater ezer forint, hiszen nagyszabású hatalmas festmény, amelynek nagy helyet kell majd csinálnunk már is oly szűk múzeumunkban.* Ezuttal időszerűnek tartjuk a művész pályájának egyes adatait közölni. *Koroknyai (Trost) Ottó* Budapesten született 1856-ban. Öt éves korában Bécsbe került s így iskoláit az osztrák császár városban végezte. A reáliskolát elvégezvén a bécsi festészeti akadémiába került, hol Warzinger és Geiger tanárok vezetése alatt oly nagy haladást tett, hogy Angeli, a híres arcképfestő, majd Makart, a modern Tizián tanítványa lón. Nagybátyja Som-sich Pál hazahívta őt Magyarországra, s a fiatal művész nagy örömmel tért meg hazájába. Sietett megmagyarosítani nevét s egészen a népiélet tanulmányozásának adta magát. Somogy-

ban, Baranyában és Bácskában készültek karakterisztikus magyar képei „*A javíthatatlan, Hogy megnőttél, Olyan nincs.*“ Ezekkel jött 1885. Budapestre, a Benczúr vezetése alatt álló mesteriskolába. „*A javíthatatlan*“ szerezte meg számára 19 versenymű között a 6000 frankos Munkácsy-díjat 1886-ban, mire a művész Párisba ment, hogy a nagy mester mellett folytassa tanulmányait. Ott készült megragadó hangulatu képe: „*A meggyilkolt háza előtt*“, egy arcképét pedig az 1889. jury-je a Salonnak dicsérő felemlítésben, (mention honorable) részesítette. 1892-ben visszatért Magyarországra s hosszabb ideig József főhercegnél dolgozott Alcsúthon. Ez időből valók „*Ne búsulj*“, a „*Kártyavetőnő*“. A történelmi festésre Munkácsy biztatására adta magát, még pedig oly sikerrel, hogy jelen képe vázlatának bemutatása után a kormány rögtön megrendelte a kép kidolgozását, mely aztán a műcsarnokban „*Mátyás király Bécs előtt*“ (549 sz. alatt) oly nagy föltűnést keltett. Egyik első rangú műismerőnk Szana Tamás rendkívüli tehetségnek tartja Koroknyait.

* **A jáki templom ujjaépítése.** Középkori műépítségünknek egyik legérdekesebb műemléke a jáki apátság híres temploma, melynek főkapuzata híven volt utánozva az ezredéves kiállítás királypavilonján. A remek templom ujjaépítésén már évek óta dolgoznak, de nem fejezhetik be, mivel hiányzott hozzá a szükséges pénz. A templom végeleges restaurálásának tervét Schulek Frigyes, a Mátyás-templom építője, most befejezte s kiszámította, hogy az összes költségek 145 ezer forintba ruának. A terveket és a költségvetést benyújtotta a műemlékek országos bizottságának, mely azt a közoktatásügyi miniszterhez fogja áttenni, hogy a kultusz-budget keretében eszközöljön ki reá kellő födözetet. Mivel erre kilátás van, remélhető, hogy a szép emlék pár év alatt teljesen elkészül.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. tábla elnöke Rottár Sándor végzett joghallgatót a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **A hadsereg májusa.** Mint katonai lapokban olvassuk, a hadsereg nézve az idei május igen kedvező lesz, amennyiben az előléptetések száma megközelíti a maximumot. A honvédségnél különösen a főhadnagys fognak. nagy számban megszorodni. A kinevezések már készen vannak s a parancsnokok megkapták az utasításokat. Az előléptetéseket a „Rendelei Közlöny“ április utolsó napjaiban fogja publikálni.

* **Csillaghullás.** A nagyvárad önkénteseknél is meg volt a napokban az előléptetés. A napi parancsban jött, hogy kik lettek „káplárok“-ká előléptetve. Az önkéntesek egy cseppet sincsenek meglegedve az eredménnyel, amennyiben vagy nyolczan megbuktak a vizsgálaton s így ezek megmaradtak továbbra is közlegénynek. Az idegenek kikapták a nyolc napra terjedő husvéti szabadság időt is, mely virágvasárnap veszi kezdetét.

* **Német gazdák Bihar megyében.** Azt az agrárius óhajást, hogy a május havában körünkbe érkező német gazdákat ne csak az ország legvirágzóbb és legjobban berendezett uradalmaiba vezessék el, a kirándulás itteni rendezői készségesen hallgatták meg. Nem volna helyes ugyanis a német vendégeknek egyoldalú világításba helyezni Magyarországot mezőgazdaságát, s elhítni velük, hogy hazánkban a mezőgazdaság állapota a képzelhető legvirágosabb. Ennek a téves hitnek terjesztése gazdasági külpolitikánknál nagy és nem méltányos nehézségeket okozhatna nekünk. Az Agrár Értesítő jelentése szerint Forster Géza, az O. M. G. E. igazgatója, a kirándulás itteni vezetője ez okból a felvidék valamely termékellen részét s esetleg az alföldi homoktalaj egy jellegzetes he-

lyét is be fogja venni a már vázlatosan megállapított uti programba. A gazdák németországi vezetője, Egan Ede hazánkba, táviratban kérte az itteni rendezőseket, hogy a parasztság viszonyait bemutató végett Beregen kívül még egy állomást vegyen fel a kirándulás rendjébe. Ehhez képest Bi harmegyet is utba ejti a vendégcsoport, a hol a parasztság viszonyai talán legcélszerűbben tanulmányozhatók. A program még egy élvezetes ponttal fog szaporodni. A rendezőség ugyanis azért, hogy a német gazdák ne csak az állami lőte-nyésző intézetek anyagával ismerkedjenek meg, május 20-ára kocsikozót tervez. A korszó a budapesti Tattersall hajtópályán lesz és a magyarországi fogatok felhajításában fog állani. A korszót, mely nagyobb ünnepség színével fog birni, a magyar előkelő világ bevonulásával rendezik.

* **Kioszk a Schlauch-téren.** Említettük már több alkalommal, hogy Nagy Márton nagyváradi czukrász a Schlauch-téren kioszk felállításáért folyamodott a városhoz, amelyben nyáron czukrászdát tartana fenn s hűsítő italokat és édességeket szolgálna ki a közönségnek. A városi közgyűlés tegnap foglalkozott ez ügygel s megengedte Nagy Mártonnak, hogy a Schlauch-téren a zene-pavillon és a városi árva-ház között elterülő oldalon egy kioszkot építhessen, melyért a három első évben évenként 30—30 frtot, 7 évig pedig évenként 50—50 frt bért tartozik fizetni. Nagy Márton az engedélyt megnyerve már a legközelebbi hetekben hozzá kezd a 2500 frtba kerülő kioszk építéséhez, hol a nyáron hetenként kétszer zenét is fog adni. A kioszk építése már régóta érzett hiányt pótol s bizonyára még kedveltebbé fogja tenni Nagyváradnak ezt a legszebb s ugyszólván egyetlen a városban fekvő parkját s üdülő helyét a közönség előtt.

* **A sakkör választmányi ülése.** A sakkör igazgató tanácsa f. hó 11-én, azaz vasárnap délután 4 órakor a sakkör helyiségben ülést tart, az igazgató tanácsosi tagokat ezután hívja meg az elnök.

* **Nagyvárad közegészségügye.** A hivatalos akták szerint, Nagyváradon talán sohasem volt oly kedvező egészségügyi állapot mint ez idén. Jelenleg egyetlen ragályos betegség nincs a város területén, ami felette csodálatos körülmény, mert a tavaszi idény valósággal magában hordozza a ragályos betegségek csiráját. A járvány kórház teljesen üres s a legutóbbi hetekben egyáltalán semmiféle beteg forgalma nem volt. Tavaly ilyenkor körülbelül tízen öt járványos beteg volt, ebből látható mennyivel javultak az idén a viszonyok.

* **Elmult az árvízveszély.** Leidl Henrik a Fekete-Körözs szabályozó társaság igazgatója tegnap táviratilag tudatta a megyével, hogy az árvízveszély teljesen elmult, amennyiben a megdagadt Körözs és a Nagyszalonta közelében lévő csatorna is annyira lepadtak, hogy már a kirendelt öröket is visszaparan-csolták a töltések mentéről.

* **A párispatak medrének megvizsgálása.** Tegnap egy három tagú bizottság, névszerint: dr. Baróthy Ákos városi orvos, Beszedics János városi mérnök és Kápolnay Gyula, a Párispatak medrében körültekintést tettek, hogy nem találnak e, közegészségügyre nézve ártalmas dolgokat, ez anélkül is veszedelmes patakban. Mindössze három háztulajdonos nem teljesítette a rendőség által kiadott rendeletet, kik mindenféle szemetet és ürüléket a patakba vezettek bele. Egyéb megjegyzésre méltó szabálytalanságot nem találtak s így csak e három háztulajdonost fogják feljelenteni a közegészségügyre nézve nagyon is ártalmas mulasztás miatt. Ugyanezen bizottság indítványozni fogja jelentésében, hogy két állandó munkást alkalmazzanak a közel levő nyári idényre, kiknek kötelessége leendő, e patakot tisztán tartani. Tekintve,

hogy a város legegészségtelegebb részét képezik azok a helyek, melyek a páris-patak mentén vannak s hogy bármiféle ragályos betegség lép fel városunkban inét szedi legsűrűbben áldozatát, ez indítványt nagyon életre valónak találjuk. Így legalább a város ez a réme is eltűnne s a közös posványok helyett egy tiszta levezető árok vonulna végig a városon addig is, míg betömetése eszközölhető lesz a csatornázás létesítése által.

* **A rendőség és a »Friss Ujság«.** Végre a rendőség is megsokalta a fő-utca »Friss ujság« világát, mely nem volt egyéb, mint a közönség bosszantása. Majd meg süketültek a járőkelők a kiabálástól, de hálá a rendőségnek, mártól kezdve megváltoznak a viszonyok. Tegnap erősen közbe szólott a rendőség s betiltotta, hogy 15 éven aluli csavargók árulják a lapot s felelősségre vonták az elárulót, mert csak három embernek szabadna árulni; de husz is kurjantgatott esténként a fő-utczán. Ezután csak három emberrel lesz kapható e nem valami remek ujság, de ezeknek sem lesz szabad kiabálni. Tegnap este Hajduska Árpád rendőrségi fogalmazó szedte össze ezeket a rikkancsokat s erősen eljárt kiküldetésében, mert hat óra fele, már nem volt, aki bosszantsa a közönséget.

* **Uj körorvos.** Buntyesd községben egyhangulag Gávra Sándort választották körjegyzővé.

* **A városi tisztviselők és a polgármester választás.** A városi tisztviselők a jövő hónapban megejtendő polgármester választás ügyében értekezletet tartottak. A tárgyalás során hangsúlyozták, hogy a polgármester-választást nem tartják párt kérdésnek. Mielőtt azonban állást foglalnának, bevárják a szabadelvű-párt határozatát, illetve jelölését. Együttal elhatározták, hogy felkérjük Rácz Mihály hely. polgármestert ez irányban nyilatkozat tételre, hogy fel fog-e lépni polgármester jelöltnek. Az értekezleten Rácz Mihály és dr. Hoványi Ferencz kivételével az összes szavazattal bíró tisztviselők jelen voltak.

* **A görög nemzeti ünnepe.** Tegnap volt az emléknapi annak hogy Germanos püspök a török elleni felkelés zászlaját kibontotta. Ezelőtt 76 esztendővel lett szabaddá a görög nemzet fővárosa: Athén. Mintba az öntudatra ébredt nemzettel újra felevenedett volna a régi mondavilág, egy ujkori Odisseusa támadt a görögöknek, a ki nem évésbbé volt hős és eszéles mint Sthaka nagykirály, s a kitörhetlenül küzdött Omer basa bandáival. Azok a szörnyű kegyetlenségek miket a fekete Ali, Egyiptomi alkirálya elkövetett az egész művelt világot az iszonyattal töltötték el, Missolonghi hősies védekezése, mely tizenegy hónapon át oroszláni bátorsággal tartotta magát a sokkalta nagyobb török ostrom sereggel szemben, és melyet csak romjában kerithetett a félhold hatalmába, világszerte óriási entuziasmust keltett. Angolországban Shakespeare után legnagyobb költője lord Byron Missolonghiban sietett, hogy életét ajánlja fel a görög ügyért. S a költő vágya csakhamar be is telt, az elpusztult város pestises falai közt lelte korai halálát. Chamiassó legszebb dalait a filhellenizmus illette. Mintha újból megszólalt volna a delphy józsda a legnagyobb szellemek siettek Görögországba, dalok fakadtak az ut szélén és minden felé énekelték az új görög költőnek „Meddig birjátok még palikárok”? Mintha a kasztali forrásból mámorodtak volna meg az emberek. Ez a mámor azóta már rég elpárolgott, és Európa egykori kedvencéből mostoha fiu lett, melyet ugyanezen félhold ellen vesz oltalmába, a kinek fojtó karjaiból a század elején kiszabadított. O tempora o meres!

* **A nagypiaczteri hintázás.** Csodálatos, hogy Nagyváradon minden eféle meg van engedve, de ha valamely művelő hatású társulat játszási engedélyt kér, hát biz itt kopogtathat, de meghallgatásra sokszor nem fog találni. A nagyvásár óta, van a nagypiaczon valami ha-

jóhoz hasonló maskura, ebbe beleül néhány dézsatündér meg néhány hetes, aztán hilitáz-nak egy garas árát. A nagyvásár elmulta óta, már háromszor majdnem végzetessé vált szerencsétlenség történt e helyen, tegnap is kibukott egy fiatal ember s az egész koponyája behasadt. Ennek dacára a hintázó társulat még ma is működik és uralja a nagypiaczteri napsugaras helyiséget.

* **Székhámos cselédleány.** Purim volt s hazulról bálba mentek Markovics Ignácék s egyedül maradt otthon házörző gyanánt Vig Borbála cselédleány, ki azonban rutul vissza-ült a bizalommal, mert kobozni kezdett és négy arany gyűrűt elcsent. Később otthagyta a szolgálatot s csak ezután jöttek rá a lopásra. Jelentést tettek a rendőrségnél s Mandel Ferencz erősen nyomozta a tolvajt, minek meg is lett az eredménye. Tegnap elfogatta és bekísértette a rendőséghez. Itt bevallotta tettét és megmondta, hogy a gyűrűket kinek aján-dékozta el. Az egyik egy hetes volt, a másik pedig egy inas. Mindkettőt felvitték a rendőséghez s a lopott tárgyakat előadták. Mandel Ferencz a nyomozás alkalmával azt is kideri-tette, hogy Vig Borbála az asszonya nevében vagy tíz forint kontót csinált Kádár és Kiss fűszerkereskedésében. A tolvajt átadták az ügyésznek.

* **Valóban meglepően olcsón** szerezhetők be mindenféle női és gyermek ruhák, ugyszinté férfi és női pipere-cikkek Hevesi A. Kos-suth-utca Mezey-házban levő üzletében.

Biharmegyei márvány Afrikában.

— A magyar márvány dicsősége. —

Kairót, a Nilus mentét, az egyiptomi pyra-misokat évenként sok-sok ezer idegen tekinti meg, kiknek legnagyobb része a gyógyulást keresőkől ellekintve, különösen érdeklődik az évezredes gulák, rombadólt márványtemplomok arab mosék és szobrok iránt, melyek oly fényes tanuságot tesznek még ma is Afrika 4000 éves régi műveltségéről. Nemrégiben egy vállalkozó társulat alakult Kairóban avégből, hogy ezeket a pusztulásnak indult emlékeket kijavíttassa s újra építse. Minthogy Afrikában márvány-bányászat nincs, Európából kell a szükséges építési anyagot szállítani. Azonban tudvalevőleg Európában sem igen sűrű a már-vány telepek száma s a mi fő, az Afrikához közel eső karrarai s egyéb olasz és francia márvány telepekben kifejtett márvány a nagy kereslet miatt rendkívül drága.

A vállalkozó társaság tehát más márvány telep után volt kénytelen nézni s különösen Magyarországra vetette szemét, melyről megtudta az »Erdélyrészi Kárpát Egyesület« útján, hogy meglehetősen gazdag márványtermelő hegyei vannak, különösen Biharmegyében Vaskóh, Kiskóh, Szudrics közelében.

Minthogy a biharmegyei márvány minőségére nézve alig áll valamivel hátrább a leg-jobb és leghiresebb külföldi márványoknál, a kairói építésvezetőség tegnap levélben kérdést intézett Szunyogh Péter alispánhoz, vaj-jon képesek lennének-e a biharmegyei már-ványtelepek rövid idő alatt 100—200,000 forint áru márványt szállítani Afrikába, a mennyiben a biharmegyei márványok igen megfelelnek a czélnek s az építkezéshez magyar márványt fognak felhasználni.

Pnpp János megyei főjegyző, minthogy ezen szállításból nemcsak nagy anyagi haszon háramlanék Biharmegyére, hanem az afrikai építkezések által messze földön híressé tennék a bihari márványt, azonnal sürgősen felelt még a tegnapi nap folyamán a kérdezősködésekre.

Jelenleg két nagyobb márványtelep van megnyitva a művelésre a megyében. Egyik Kiskóhn, hol vakító fehérségű márvány

bányászható s mely telep jelenleg egy S m i l Dávid nevű vállalkozónak van bérbe kiadva, ki azonban nem igen nagy apparátussal műveli a telepet. A másik J a n c s ó Dezső nagyváradi ügyvéd telepe, kinek K i m p és K o l e s t községek határában Vaskóhtól 6—7 kilométernyire van rózsaszínű márvány telepe, melyből az új országház lépcsőházának oldaloszlopai és a kupola oldalfalának márvány lemezei is készültek s mely felülmúlja a szakértők szerint a híres belga rózsaszínű márványt is.

Ezenkívül ugyancsak Vaskóh közelében Kaluger község határában gyönyörű fekete márvány található, melynek kiaknázása annival könnyebb, mivel igen közel van a föld felszínéhez.

Érdemes a megemlítésre, hogy ezen márványok oly rendkívüli mennyiségben lelhetők a megye s vidékén, hogy rendszeres bányászás esetén is évszázadokig sem merülnének ki.

Mint hogy a nagyváradi-belényes-vaskóhi vasut létezése folytán aránylag igen csekély költséggel szállíthatók el a kifejtett márványtömbök, valószínű, hogy a kairói építési vezetőség Biarmegyéből fogja szállítani az építéshez szükséges márványt, minthogy olcsóság tekintetében Európa egyetlen telepe sem versenyezhet a biarmegyei márvánnyal.

Mint hogy a dolog már pár hét alatt el fog dőlni, lesz gondunk rá, hogy a közönséggel megismertessük a dolog további fejleményét is.

Annyi bizonyos, hogy ha szerződés jön létre ez ügyben, úgy Biarmegye két hatalmas iparteleppel lesz gazdagabb, melynek áldásos előnyeit az ottani földhöz ragadt szegény népre nézve fejtegetni, úgy hisszük teljesen felesleges.

Mi terem Korfuban?

vagy

Polgármester mint kacsa.

vagy

Kacsa mint polgármester.

Végig usztam a gymnasium nyolcz osztályát, annélkül, hogy uszni tudtam volna. Hogyan sikerült? ma sem tudom, csak apám egy elejtett nyilatkozatából sejtem a dolog, »nervus«-sát, ki érettségemhez gratuláló barátjainak oda sóhajtott: »Hm! sok ökrömbe került nekem ez az egy csacsi«.

Igy tehát érthető, hogy ha a gymnasiumi tanulmányaim kifejeződnek — felvarrhatnám az egészet pitykénak a mellényemre.

Röstelltem, de be kell vallanom, hogy ma sem tudom hány körme van a görugránynak? vagy hogy a nyakorján hány csigolyából van össze rakva a fülétől a lapoczkáig, a kémiából pedig, iblany kövény, halvány, búzény s más efféle diák rémitő elemeknek, még a neve sem jut eszembe.

Hanem a földrajzhoz, ahoz érttem. Akár az utolsó padból eltrefáltam egy darab kifli véggel a Szanmárinói köztársaságot, vagy a Lichtenstein német fejedelemséget a mappán pedig a kettő együtt véve természetes nagyságban nagyobb, mint a váradi színház terv 25 esztendei apellátaival.

Ez a tantárgy volt idáig az egyetlen bázis, melyen gymnasiumi tanulmányaim sivatagjára gondolva, lelkiismeretem megpihenhetett.

Most már ez a bázis fel van dülva. Nem ér az én földrajz tudományom annyit sem, mint egy bizonyos ország, bizonyos miniszter elnöké — pedig az csakugyan keveset ér.

Idáig, ha azt kérde tőlem valaki, hogy miről nevezetes Korfu? — azt mondom, a királyné kastélyáról. Ha azt kérde, mi terem Korfuban? Azt mondom ezitrom, narancs és füge.

S imé most nekem mutatnak függét erre a feleletre. Korfu nem az »Achileion«-ról nevezetes

hanem a Popper expedíciójáról, nem is narancs és más efféle komedencia terem benne, hanem »n a g y v á r a d i p o l g á r m e s t e r«. Tessék elolvasni a »Budapesti-Hírlap« tegnapi hírét, meg fog győződni róla a nyájas olvasó.

Elvagyonok ámulva én is. Hát ahol a déli gyömes a Krétai háború és makkaróni terem, ott terem a váradi polgármester is? Itthon elborulnak a kedélyek a polgármester, választás gondja alatt; s míg a pártok és választóktól lessük hogy megszülessen az új podeszta az alatt Korfu balzsamos levegőjében már mosolyog a jelené vált jövő? Meg alakult a új polgár mester.

Ez igazán kitűnő import cikk. [Meg kell alakítani a bandériumot, elindítani a disz expedíciót, elfogni a szeretve tisztelt ismeretlen az új polgármestert, s arany betűkkel kell megörökíteni a Popper expedíció felfedező útját

Éljen az új polgármester!

Köby.

IRODALOM.

— A Moldvány G. által szerkesztett Román-magyar szemle ismét érdekes tartalommal jelent meg. C o s t a János R é t h y L. ismeretes művéből közöl folytatálagosan egy részletet, a melyben a Balkán-félsziget római gyarmataival foglalkozik. Kimutatja, hogy a dalmát tenger partján letelepült gyarmatlakók nyelve hogyan asszimilálódott a szomszéd népek nyelvéhez, mily elemeket vett át egyik a másiktól. A román nyelv latin elemét a pásztornép nyelvén sokkal kidomborítottan lehet felismerni, mint a városi lakóiban. — R u s u v N. hazánk egyik hírneves ásványviz forrását írja le élvezetesen. Oly körülményesen írja le a fürdőt, annak a környékét, hogy az olvasó szinte beleképze magát. B o r s z é k oly gazdag vízforrásokkal rendelkezik, hogy évenként 8 millió liter vizet képes áruba bocsátani. — V a s s József »A rómaiak Dáciaiban« czimvel érdekes adatokat hord össze arra vonatkozólag, hogy mi volt az oka a dáciai gyarmat megsemmisülésének. — S e r b Gh. »A román templom« czimű kis közleményében a templom belsejét, annak részét írja le. Közleményének a végén egy pár szép templomot sorol fel, többi közt a nagyváradi gör. k a t h o l i k u s t e m p l o m o t i s. — B o b A. C. »A menekültek karácsonya« czimvel II. Rákóczy Ferencz bolyongását és Rodostóban töltött utolsó karácsonyát írja. Kiemeli, hogy mily siralmas állapotban multak ki a menekültek. — P i t u k Béla Mindszenty G. »Szerelmem«, »Petőfi«, »Itt van az ő, itt van újra« czimű költeményét fordította román nyelvre elég jó sikerrel. — M o l d o v á n G. »A román község és templom Alsófehérmegyében« czimű értekezésében a román havasi község és templom keletkezésével foglalkozik. Azután az avasban szokások lakodalmakkal ismerteti meg olvasóközönségét. — M a r o s á n V i k t o r a »A bikszádi zárda« keletkezésének népmondáját tárgyalja, feltüntetve annak történelmi multját. — Végül Moldován Traján találós meséket közöl a melyeket jobb lett volna elhagyni, a meny nyiben már az elemi olvasó könyvben megtalálhatók.

már-már téliesnek látszott itt ott egy kis eleven-séggel, mivel a felhervadt rózsabokrokon ott csüngött még a vörös csipkebogyó. Mindketten hallgatagon néztek szét, a táj saját életük képe volt. Boldogságuk rövid tavasz volt, nem a nyár követte szomorú össze változott. Az ég s a föld lángbaborulása ábrándjaik megsemmisülését jelentette. — Majd lassan haladtak tovább a száraz levelek csörögtek lábaik alatt minden lépésük egy-egy remény sugárt oltott ki. Mindketten fiatalok, szépek az élet javában voltak. Egy héttel előbb még egész környezetük fényben uszott, de a fény csalóka volt csalóka mint az a szép őszi este mely reggelre sötétlén egy óra múlva a közel tél viharába megy át. A fiatal ember 25—26 éves lehetett, a lány, néhány évvel fiatalabb. Az tisztí kabátját vállára vette, arca sápadt fáradt kinézésű, mintha már régen nem aludt volna, nem élvezte volna az édes nyugalmat. Vonásait nem lehetne szépnek nevezni, inkább némi kellemes nyugodtság tükröződött vissza szemeiből, szőke szakállal körülvett aaczáról. Különösen kifejezés teljes szemei még a rut semmit jelentő vonásoknak is vonzó erőt, bizonyos kellemességet kölcsönöztek volna, most azok is fáradtak bágyadtak de azért most is gyengéd kérdő kifejezéssel nyugodtak a mellette haladó lányon. Ez lecsüggesztett fővel ment mellette nagy kalapját bal karjára kötötte vörös napernyője végével az utba eső növényeket szurkálta. Különös szép vonásai voltak biztosan oly össoktől származott, kik vérük tisztaságára nemes voltára, testükre sokat adtak. Arczbőre elefáncsont fehér s most, hogy a nap vörös fényre ráesett nagyon élénk színben játszott. Gesztenyebarna sűrű haja fénylő fekete szemei oly szépen illettek arcához, orra s kissé szögletes álla heveséget árultak el, vékony szabályos ajkai azonban azt mutatták, hogy határozottság is lakik benne mely képes a vérnek parancsolni. Magas alakját egyszerű disz nélküli vörös barna ruha fődte, mélyen elvolt merülve gondolataiba, nem is ügyelt rá, hogy uszáját a földön húzta. Most épen kísérlője szavaira figyelt. — »Felelj Leonora! — szölt az néhány pillanatig figyelve nézve rá.

— Nem tudok más utat Ottó! » felelt a leány.

— Tehát nincs bátorságod? A kérdezett felnézett, lassan mint mikor nehéz eső cseppek hullnak valamely ércz talajra, lassan jöttek a szók ajkáról.

— Azt nem tudom Ottó, hogy bátorságom hiányzik-e, azt azonban igen, hogy bizalmam minden esetre,

— Tehát nincs bizalmad hozzám Leonora? kérdé az szomorú hangon.

— Nincs legalább is ebben a dologban, melyet magadra akarsz vállalni, nincs. Határozottan mondhatom, hogy az egész dolog csak Donquiscoteria. — Mintha korbáccsal csapkodtak volna arcát, úgy esett a férfinak minden szó, elfordította tekintetét.

— Sokat gondolkoztam rajta. Leonóra egész éjjel arról gondolkoztam s nem tehetek másképp.

— Ha mást is megkérdeztél volna, biztosan másképpen állana a dolog.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A csaccai választás hőse.

Budapest, ápr. 8. (Saj. tud. táv.) K l o c h bárót a csaccai választási elnököt, egyikét a Bánffy-féle minta választási rendezők gárdájából — a pozsonyi kir. ítélő tábla vád alá helyezte.

Polgármester választás Bécsben.

Bécs, apr. 8. (Saj. tud. táv.) A mai polgármester választás alkalmával a beadott 152 szavazatból a már ismét megválasztott Luegerre esett 93 szavazat és így újból Dr. L u e g e r lett Bécs polgármesterévé megválasztva. Ellen-

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

1.

— Tehát ez utolsó szavad.

A mögöttük levő erdő teljes őszi diszben pompázott, a lemenő nap lángba borította a fákat a nap sugarai a legkülömbözőbb színekben játszottak az aranyárgától kezdve a zöldön violán át lángvörösbe csapva mintegy irtózatlan lángtenger. A vékony bodros felhőcskét, melyek közt a nap lassankint eltűnt, arany rózsákhoz hasonlítottak, melyek narancsszínű tengerben uszáltak; a tenger hullámai fokozatosan változtak át lilából a sötét kékbe. Ki-gyózzva vonult át egy kis út a mezőn, mely

jelöltje Gröbl csak 37 szavazatot kapott két szavazólap pedig üresen maradt. A jelenlévők a választási eredményt zajosan megéljezték. Ezután Lueger emelt szót. Megköszönte a bizalmat és hódolattal kérte a királyi megerősítését. Multkori lemondása — ugymond — az uralkodó iránt táplált hűségének kifolyása volt. Pártjának hármass vezérszavául a német nép, az osztrák haza és a keresztény vallás iránt hűséget és szeretetet jelölje ki. A gyűlés szót nem akarja ismerni, de a keresztény elveknek érvényt akar adni a gyakorlatban. — Apellál a kisebbség támogatására is és Ausztria életével fejezi be beszédét. (Zajos tetszés és taps.) Neumayer alpolgármester ezután a helytartóhoz terjeszti fel a választási iratait és a gyűlést bezárja.

Affair — affair után.

Budapest, apr. 8. (Saj. tud. táv.) *Korbuly* József provokáltatta *Molnár* Béla képviselőt, mert a Nemzet esti lapjában sértő nyilatkozatot tesz róla.

Leövey Klára meghalt.

Budapest, április 8. (Saját tud. távirata.) Leövey Klára veterán író, ki a szabadságharc után öt évet töltött a kufsteini várbán *Teleky* Blanka grófnővel, ki 10 évig senyvedt ugyanott, tegnap 5 órakor meghalt. Délelőtt a Múzeum-köruton a lóvasúti kocsik elgázolták a belső sérüléseket szenvedett.

Egy angol államférfi a válságról.

Budapest, április 8. (Saj. tud. táv.) Lord Hamilton India kincstárnoka Nottinghamban beszédet tartott és azt fejtette, hogy ha az európai szövetség feloszlanék, nem csupán a keresztény hatalmak és Törökország keverednének háborúba, hanem az előbbieket is egymás közt. A görög kormány kiábrándította — ugymond — a görög népfajt, az ország erejét kimerítette és csak a politikai intrikákban mutatott ügyességet.

A német főposta-igazgató meghalt.

Berlin, április 8. (Saját tud. táv.) *Stephan* államtitkár, a posta ügyek nagydírmű intézője, tegnap éjjel meghalt. A ravatalt óriási közönség látogatja. A részvétlátogatók közt vannak a birodalom legelső méltóságai. A reggeli lapok meleg hangon búcsúztatják az elhunytat az emberiség jöttve-jőjének és a német egység derék munkásságának nevezve őt. Temetését az állam költségén rendezik.

A törökök kivonulnak Krétából.

Konstantinápoly, április 8. (Saját tud. táv.) A tegnapi minisztertanács beleegyezett abba, hogy a török csapatok Krétából kivonuljanak, de kikötötte azt a feltételt, hogy a hatalmak kezességét vállaljanak arra nézve, hogy a sziget békéjét helyreállítják és a görög csapatok még a törökök előtt odahagyják a szigetet.

Ujabb harcok Krétában.

Kanea, apr. 7 (Saját tudósítónk távirata.) A sziget különböző partjain még mindig folyik a harc. A minden oldal felől támadó felkelőknek ágyukat is sikerült elfoglalniuk. Vussa és Herakleion körül két nap óta élénk küzdelem folyik, a veszteségek azonban nem nagyok egyik renden sem. Midőn az angol tengernagy;

Harris tegnapelőtt a Sudaöböl mellett elterülő mezőkön sétált egy mohamedán felkelő rálőtt. A golyó egészen felszakította a földet az admirális lába előtt, de őt magát meg nem sebesítette. A vizsgáló bizottság felmentette a mohamedán előjárókat Vassosnak azon vádjá alól, hogy ezek a selinói menekülteket újból felfegyverezték volna.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdák szervezkedése. A magyar gazdaszövetség sárosmegyei tagjai és a megyének azokat a tekintélyesebb földbirtokosait, a kik az agrárius törekvésekkel rokonszenveznek, *Bujánovics* Sándor a jövő hét folyamán *Eperjesre* fogja bizalmas értekezletre összehívni. Az ülés célja a szövetség sárosmegyei választmányának összeállítása és a vidéki bizalmi férfiak kijelölése. Ez alkalommal egyúttal a Kassán tartandó agrárgyűlésen való részvétel módjait is meg fogják beszélni.

A sertésügy elintézése. A sertéskérdés érdemleges elintézése napról-napra sürgősebbé válik. A konzumvásárügy rendezését, a sertésvágóhid felállítását, a hizlalótelep elhelyezését s egyáltalán a sertéskérdéssel összefüggő intézmények létesítését mind jobban sürgetik a Szerbiából egyre érkező sertésszállítások s a Romániából érkezett hír, mely szerint a román kormány a határon kikészítő állomást akar létesíteni. Értesülésünk szerint a földművelésügyi miniszter most foglalkozik a függő kérdések érdemleges elintézésével.

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. április. 8-án.

Magyar aranyáraderék 4%	122.—
Magyar koronajáradék	99.—
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	152.50
Fizesszállítási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.—
Osztrák járadék papírban	100.75
Osztrák járadék ezüstben	100.75
Osztrák járadék aranyban	122.25
Osztrák korona járadék	100.25
1860. osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbank részvény	385.—
Osztrák hitelintézeti részvény	348.30
Osztrák-magyar államvasúti részvény	835.45
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.79
Német birodalmi márká	58.60
London vista	119.60
Páris vista	47.57
20 márkás arany	11.72

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTER.

Értesítés a n. é. vevőközönséghez.

Van szerencsénk a nagydírmű vevőközönséget tudatni, hogy üzletünket megnagyobbítottuk és kiszolgáló személyzetünket akként szerveztük, hogy most már bármely tömeges látogatásnak a legnagyobb pontossággal eleget tehetünk.

Midőn ez uton mondunk köszönetet a nagydírmű közönségnek azon ritka pártfogásért, melylyel benünket szokatlan módon elhalmozott, igérjük, hogy ez után is a legjobb minőségű női, férfi és gyermek cipőket a legdivatosabb kalapokat és mindég különlegességeket fogunk tartani nyakakendők és fehérművekben ugyszintén késztyük és napernyőkben egyidejűleg felhívjuk figyelmüket gyermek sapkákat és utazó bőröndöket.

tisztelettel:

Aranyi és Róth

N-Várad Zöldfa-utca
Áruház 36.

105-4-5

Szombat április 10-én, vasárnap április 11-én

a „Fekete sas” nagytermében
nagy dísz előadás

Chevalier Thora által The Royal Preotidigitateur und Illusionist

egy est az álmok — országában.

Kezdeté 8 órakor.

Beléptidij: Támlásszék 1 frt 50 kr. Zártszék 1 frt. Földszint 50 kr. Karzat 20 kr.

Bővebbet a falragaszok.

Jegyek előre válthatók *Ungár Jenő* könyvkereskedésében.

!! Gyónó-czédulák !!

A Főtisztelendő papság figyelmét felhívjuk, hogy a

Szent-László-nyomda részvénytársaságnál

GYÓNÓ-CZÉDULÁK

a húsvéti-gyónás alkalmából beszerezhetők.

!! Gyónó-czédulák !!

Eladó szálló.

A nagyváradi hegyen a törkömerő völgyön két nagyterjedelmű szálló a rajtalevő lakással és felszereléssel együtt eladó. Venni szándékozók továbbbi felvilágosítást nyerhetnek *Csornai Gábor* tulajdonostól a *Léderer Dávid* komló-telep mellett levő szállóban.

Erődi H. cukrászata

Nagyvárad, Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, úgy helybeli mint vidéki mindenféle szakmájába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki küldemények gondos csomagolás és pontos szétküldés következtében rendes időben és sértetlen állapotban érkeznek.

Ugyanott húsvéti cukor és selyem-, plüs-, atlasz-disztojások 3 krtól 10 frtig kaphatók.

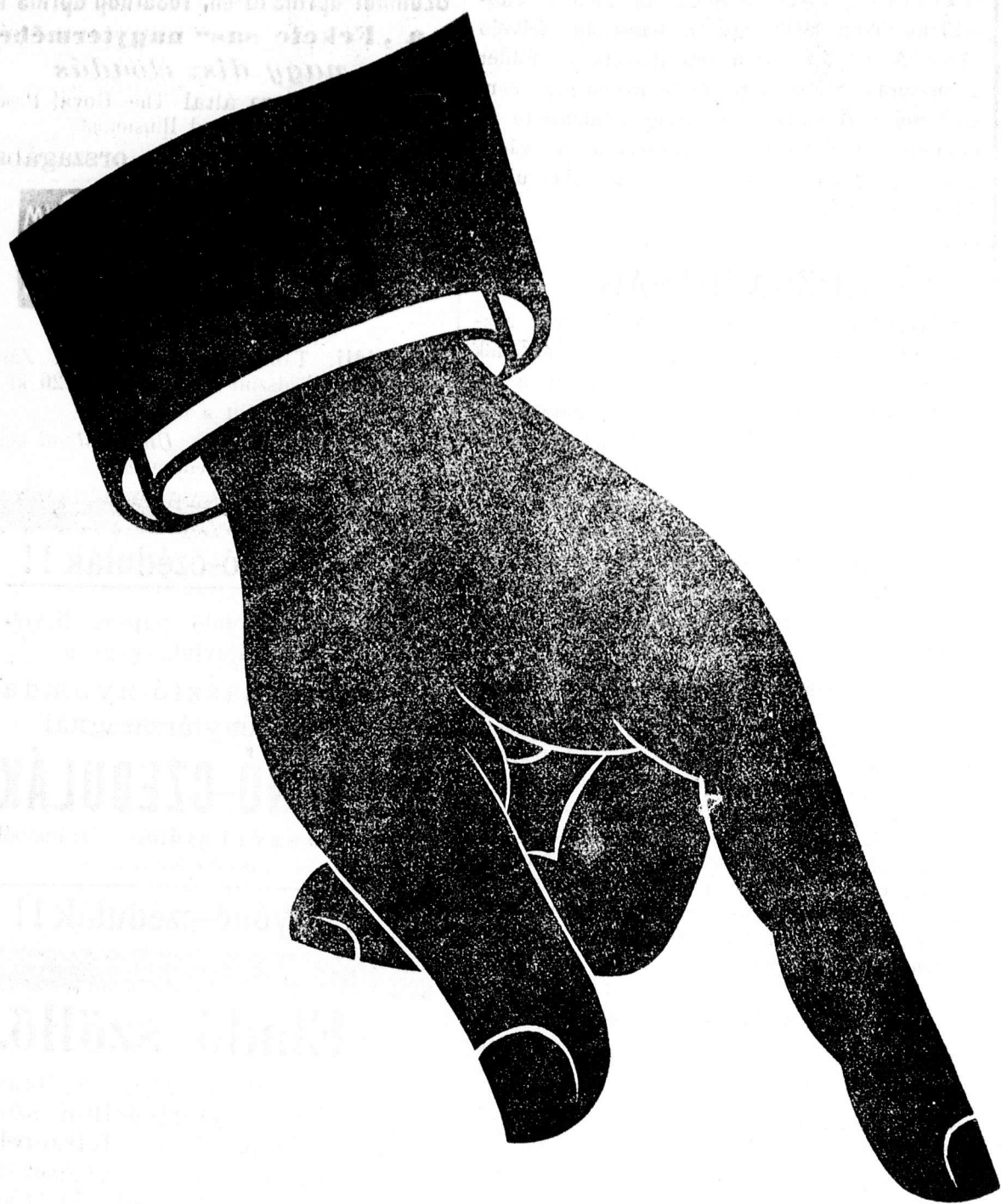
106-4-10

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsárgatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsolésre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyaktorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: *Török József* gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbortéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza. **RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.**

Telefon.

Kiárusítás!

Van szerencsém tisztelt vevőim és a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon legnagyobb kész női és leány felöltő raktáromat míg a készlet tart tetemesen leszállított árban kiárusítom. Egyidejleg ajánlom dúsan berendezett raktáromat legújabb színes és fekete ruhakelmék, selymek, diszek és mindenemü kellékekben továbbá leghíresebb gyártmányu vászonzon chiffon és asztalneműimet nemkülönben eső és napernyőimet eredeti gyári árban valamint szőnyeg függönyök, női és férfi fehéreneműt, csipke és szallagokat verseny nélküli olcsó árakban.

A n. é. közönség szíves pártfogásáért esedezve, ígérem, hogy elvemhez hűen mindenkor törekedni fogok pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által azt kiérdemelni.

Tisztelettel

FLEGMAN ARMIN,
Nagyvárad, Zöldfa-u. elején.